

AVLSPLAN

FOR

FULLBLODSARABER

Stiftelsen _____
NORSK HESTESENTER
Starum _____
2850 Lena

Fastsatt av styret i Norsk Hestesenter første gang 24.april 1995,
revidert 8.november 2006.

Innhold

Revisjonsoversikt	3
1 Innledning.....	5
2 Rammebetingelser for avlsarbeid på hest i Norge	5
2.1 Hesteholdets omfang og brukere av hest.....	6
2.2 Avlsdyrbestand og avlsstruktur	6
2.3 Økonomiske rammebetingelser for avlsarbeidet.....	8
2.4 Faglig utvikling og samarbeid.....	8
3 Generell avlsmålsetting på hest.....	9
4 Overordnet avlsmålsetning for fullblodsaraber.....	9
5 Avlsmål for fullblodsaraber	10
5.1 Rasebeskrivelse	11
5.2 Egenskaper som vektlegges for å forbedre egenskaper i avlsmålet.....	11
6 Utvalg av hingster - kåring	12
6.1 Kåringsbestemmelser	12
6.2 Eksteriørbedømmelse, veterinærundersøkelse og gangartsprøve på utstilling	14
6.3 Bruk av egen ukåret hingst på egen hoppe.....	15
6.4 Bruk av embryo.....	15
6.5 Kunstig semin.....	15
6.6 Sæd fra død hingst.....	16
7 Rangering av hopper	16
7.1 Bedømming og premiering av hopper.....	16
8 Avlsregulerende tiltak	16
8.1 Registrering av fullblodsaraberhester.....	16
8.2 Import og eksport	16
9 Avlsstimulerende tiltak	17
9.1 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Araberhestforening	17
9.2 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Hestesenter.....	17
10 Oppfølging av avlsplanen.....	18
10.1 Revisjon av avlsplan.....	18
10.2 Endringsforslag avlsplan	18
10.3 Avlsråd	18
11 Instruksjoner for kåringsnemnd og dommere	18
11.1 Regelverk	18
11.2 Utdanning av dommere	18
12 Klagebehandling av kåringsavgjørelser	19
12.1 Klagerett.....	19
12.2 Klagebehandling.....	19
Fig.1 Utvalgsmodell for hingster.....	20
Vedlegg 1 Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien.....	21
Vedlegg 2 : Krav for kunstig inseminering og embryooverføring.....	21
Vedlegg 3: Norsk Araberhestforenings vedtekter (revidert og godkjent på årsmøtet 14.juni 2003)22	
Vedlegg 4: Regler for registrering og hingstekåring (Norsk Araberhestforening 1995)	26

Revisjonsoversikt

Endrings-tidspunkt	Endring																				
<p>Avlsplanen ble revidert i styret ved Norsk Hestesenter 8.november 2006.</p> <p>Endringene vil tre i kraft fra og med bedekningsåret 2007.</p>	<p>Kapittel 4 Tallmateriale oppdatert: I dag totalt 1300 arabere registrert, mot 550 i 1995.</p> <p><u>Kapittel 5 innledning</u> I innledningen til kapittelet har de første avsnittene byttet plass for å vektlegge målet med avlsarbeidet. Setningen ”Syn og hørsel er meget god” er utelatt. Beskrivelsen ”sunn, funksjonell, renrasert fullblodsaraber” er tatt inn. Helse er inkludert som en av egenskapene i avlsmålet</p> <p>Målet med avlsarbeidet på fullblodsaraber er å avle en sunn, funksjonell, renrasert fullblodsaraber som ivaretar fellestrekket for en god fullblodsaraber-type. I dette ligger også krav til en god bruksaraber, hvor styrke, utholdenhet og ridbarhet er en del av araberhestens særpreg. Egenskaper som inkluderes i avlsmålet er knyttet til helse, eksteriør og type og bruksegenskaper. I avlsmålet vektlegges egenskapene som vist nedenfor.</p> <p>Den typiske araberhest kjennetegnes av skjønnhet, eleganse og edelhet sammen med stolt reisning, klassiske linjer og svevende bevegelser. En hest som savner disse egenskapene kan være en god hest, men den er da ingen typisk araberhest. Araberhesten er meget lettlært og omgjengelig. Hesten er snill, men med et livlig temperament. Den er dessuten kjent for å være utholdende, tålmodig og lettfødd. Den kan oppnå en høy alder og tilpasser seg lett til ulike forhold.</p> <p>Videre er det angitt en prosentvis vektlegging av egenskapene i avlsmålet:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Egenskap</th> <th>Vektlegging i %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eksteriør</td> <td>50 %</td> </tr> <tr> <td>Bruksegenskaper</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>Lynne</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>Holdbarhet</td> <td>10 %</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>5.1 Rasebeskrivelse - små endringer i ordlyd i enkelte av punktene:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uttrykket ”botet” brukes i stedet for ”broket” i fargeangivelse. • Ved angivelse av størrelse presiseres det at det er stangmål manke som angis. • ”Lite muleparti” i stedet for ”liten nese”. • ”Liggende” skuldre i stedet for ”skrå”. • ”Korte piper og sterke høver” i stedet for ”korte sener og sterke hover”. <p><u>5.2 Egenskaper som vektlegges for å forbedre egenskaper i avlsmålet</u> <u>Eksteriør</u> bedømmes med poeng etter følgende kriterier:</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>Arabertype</td> <td>vektlegges 40%</td> </tr> <tr> <td>Bevegelser (skritt og trav)</td> <td>vektlegges 20%</td> </tr> <tr> <td>Hode og hals</td> <td>vektlegges 20%</td> </tr> <tr> <td>Ben</td> <td>vektlegges 10%</td> </tr> <tr> <td>Kropp og overlinje</td> <td>vektlegges 10%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Alle punktene bedømmes etter en skala fra 1 til 10, hvor 10 er beste karakter. Disse vektet så etter fastsatte kriterier og gir en total vektet poengsum.</p>	Egenskap	Vektlegging i %	Eksteriør	50 %	Bruksegenskaper	20 %	Lynne	20 %	Holdbarhet	10 %	Arabertype	vektlegges 40%	Bevegelser (skritt og trav)	vektlegges 20%	Hode og hals	vektlegges 20%	Ben	vektlegges 10%	Kropp og overlinje	vektlegges 10%
Egenskap	Vektlegging i %																				
Eksteriør	50 %																				
Bruksegenskaper	20 %																				
Lynne	20 %																				
Holdbarhet	10 %																				
Arabertype	vektlegges 40%																				
Bevegelser (skritt og trav)	vektlegges 20%																				
Hode og hals	vektlegges 20%																				
Ben	vektlegges 10%																				
Kropp og overlinje	vektlegges 10%																				

Kapittel 6 Utvalg av hingster

Tekstendring i innledningen som er i tråd med forskriftsordlyd, samt at landsutstillinger byttes ut med offisielle hesteutstillinger i Norge. Videre presiseres det at bruk av egen ukåra hingst er tillatt etter retningslinjer gitt i pkt. 6.3.

Fra høsten 2007 innføres høstkåring for fullblods araber. Denne vil da gjelde for avlssesongen 2008. Hingstene vil også kunne møte til kåring våren 2007 som vanlig. I framtida vil fullblods araberhingster kunne møte på vårkåring både i Nord-Norge og i Rogaland de årene det er hingsteutstilling der.

6.1.2 Kåring/premiering

Interimkåring er også mulig for hingster som ikke har hatt mulighet til å møte til ordinær kåring. En slik interimkåring vil gjelde kun for inneværende avlssesong og koste mer enn ved innmelding til ordinær kåring.

6.1.5 Individbedømmelse

Ved kåring gjennomføres en individbedømmelse hvor en vektlegger egenskaper definert i avlsmålet nedfelt i den gjeldende avlsplan.

6.1.5.1 Premiegrader

De offisielle premiegrader for hingster er: Kåret, 3.premie, 2.premie og 1.premie.

Følgende premiegrader kan oppnås i de forskjellige klasser:

Kl. 3 – hingster 3 år (også 2 ½ års araberhingster på høst): Kåret, 3.premie eller 2.premie

Kl. 2 - hingster 4 og 5 år: Kåret, 3.premie eller 2.premie

Kl. 1 – hingster 6 år og eldre: Kåret, 3.premie, 2.premie eller 1.premie

Foreningen kan velge å tildele utmerkelser i form av egne sløyfer i tillegg til de offisielle.

De offisielle premiegradene beholdes som før; Kåret, 3.premie, 2.premie og 1.premie, men det åpnes for at dommerne kan tildele til og med 2.premie allerede i klasse 3. Det vil bli viktig at dommerne skiller på hestene her, og bevisst bruker premiegradene tilgjengelig for å synliggjøre hestens kvalitet, eller manglende kvalitet, siden det er liten anledning til å ikke kåre en hingst. Dersom en hingst som møter til ny bedømmelse er svakere enn ved forrige visning eller ikke har forbedret seg, er det anledning til å tildele lavere grad eller samme grad som før. Dette bør bidra til å gi en signaleffekt til utstillere og publikum om hvilke hestetyper som ønskes brukt.

Tekst i avsnitt 6.16-6.1.8 tilpasses etter revidert tekst om premiegradene.

Videre tilføyes det i 6.1.8 at kåringsnemnda kan velge å innkalle hingster utenom ordinær utstilling.

6.6 Sæd fra død hingst

Lagret sæd fra død hingst kan benyttes i ubegrenset tid.

1 Innledning

Avlsarbeidet med hest er i Norge basert på sterke tradisjoner. Interesserte oppdrettere, statskonsulenttjenesten, kåringsnemnder etc., har i tillegg til våre tradisjonelle avlstiltak som hesteavlsetter, hesteavlslag og utstillingsvesenet, lagt grunnlaget for dagens kvalitet på hest i Norge. I de senere tiår har prestasjoner og konkurranseresultater fått økt betydning. Dette bidrar til at grunnlaget for å drive avl av hest er noe forandret.

Norsk Hestesenter er ansvarlig for å utarbeide avlsplaner for alle hesteraser/typer som det drives organisert avl med i Norge.

Ved siden av å være retningsgivende for hvordan avlen skal drives i framtida, skal avlsplanene gi grunnlaget for utvalg av avlsdyr, være retningslinjer for kåringsnemnd/dommere, være et juridisk dokument ved klagesaker og være retningsgivende for tildeling av økonomisk støtte til avlsarbeidet.

Avlsplanene har hatt utgangspunkt i et spørreskjema om avlsmål, avlstiltak og avlsplaner som ble sendt alle avlsorganisasjonene. Disse ble bearbeidet, og momenter fra spørreskjemaene ble diskutert nærmere sammen med representanter for de aktuelle avlsorganisasjonene. På basis av dette har så de enkelte planene blitt utarbeidet. Avlsplanene skal være et ledd i det videre arbeidet med en nasjonal avlsplan for hest.

Gruppen som har arbeidet med avlsplanene er: Leder av avlsrådet ved Norsk Hestesenter, Prof. Odd Vangen, avlsleder ved Norsk Hestesenter, Tore Kvam og prosjektleder Nina Valberg Nordrum. Turid Helfjord, Live Ulven og Solveig Wisløff ved Norsk Hestesenter har i tillegg gitt verdifulle bidrag, og mange verdifulle bidrag er også mottatt fra avlsorganisasjonene. Det Norske Travselsskap har selv hatt ansvaret for utarbeidelsen av avlsplanene for de to traverrasene. Dette arbeidet har foregått i samarbeid med forskningsmiljøene ved Norges Veterinærhøgskole og Norges Landbrukshøgskole. Sluttbearbeiding har avlsutvalget i Det Norske Travselsskap stått for basert på høringsuttalelser fra bl.a. forbund og lag.

Avlsplanene skal være operative f.o.m. avlssesongen 1995. Før endelig godkjenning, har planen vært ute til høring i de enkelte organisasjonene. Det er et ønske at den endelige avlsplan blir et aktivt brukt hjelpemiddel i avlsarbeidet med hest i Norge.

2 Rammebetingelser for avlsarbeid på hest i Norge

Hovedformålet med avlsarbeidet er å oppnå genetisk framgang for de ulike egenskapene i forhold til intensjonene, slik de er nedfelt i avlsmålet. En viktig del i avlsplanarbeidet vil være å vurdere de ulike rammer eller begrensninger som foreligger. Rammene kan være av både ekstern og intern karakter. Med eksterne forhold menes f.eks. nasjonale og internasjonale politiske forhold, bioteknikker og kvalitetskrav. De rammevilkår som næringa sjøl setter for avlsarbeidet vil preges av de ytre forholdene, men er også styrt av næringas egne målsetninger, dyrestruktur, regelverk for avlsdyr, næringspolitiske disposisjoner og ikke minst den økonomiske evne næringa til enhver tid har. Dyrearten vil også ha sine særegne biologiske betinga begrensninger som f.eks. fruktbarhet, som setter grenser for effektiviteten i avlsarbeidet. Det vil derfor være nødvendig å vurdere mulige avlsmessige tiltak og deres sannsynlige effekt, opp mot de begrensninger som eksisterer.

2.1 Hesteholdets omfang og brukere av hest

Hestetallet i Norge ligger i dag opp mot 50 000 hester totalt, og årlig bedekkes det rundt 5000 hopper. Rasefordeling viser at dødehest og kaldblodstraver utgjør ca. 30 % av hestene, varmblodstraver 20%, fjordhest 11% og ridehester og ponnier ca.20%. I tabell 1 nedenfor er det vist en oversikt over registrerte hester i ulike grupper pr. 31.12.2000 (Norsk Hestesenter). Antall registrerte hester vil være mindre enn det faktiske antallet, da mye hest ikke tilhører noen definert brukergruppe, eller ikke er registrerte i sin gruppe.

**Tab1 Antall hester i ulike grupper
(Norsk Hestesenter 31.12.2000)**

Brukergruppe	Ant. reg. hester	% 1990	% 1998	% 2000
Det Norske Travselskap	22000	52,0	43,5	45,0
Fjordhest	5500	16,9	12,9	11,2
Islandshest	5000	8,4	11,7	10,2
Ponnier	4500	4,2	7,1	9,2
Norsk varmblods ridehest	4000	6,5	9,4	8,2
Dødehest	3000	5,6	7,1	6,1
Nordlands/Lyngshest	2300	3,7	5,7	4,7
Fullblodshester xx	2100	1,7	1,4	4,3
Fullblodsaraber ox	650	1,1	1,5	1,3

I dag brukes hesten først og fremst til sport og fritidsaktivitet, og behovet for hest i landbruket er minimalisert de siste tiår. Kun ca. 7 % av driftsenhetene i jordbruket har hest, og disse bruksenhetene brukte hesten ca. 30 timer pr. år i jordbruket og ca 20 timer pr. år i skogbruket. I skogbruket det vært en økende interesse for bruk av hest, særlig i tynning og transport over kortere distanser.

Det foregår totalisatorløp ved 11 travbaner og en galoppbane i Norge. Travsporten er den største hestesportsgreina. Totalisatorspill ble innført i 1928 og var hovedårsaken til den sterke utviklinga i travravlen. I år 2000 ble det i Norge spilt på hest for 2,5 milliarder kroner. Ca. 5000 travere og 400 galopphester deltar i totalisatorløp hvert år.

Interessen for ridesporten har vært sterkt økende de siste tiår. Konkurranseridningen omfatter de fem grenene sprang, dressur, feltritt, voltige og distanseritt. Konkurranseskjøring er relativt nytt i Norge. Sporten er organisert i Norges Rytterforbund som har 22 000 medlemmer fordelt på ca. 270 klubber. Ca. 6500 hester er registrert i konkurransesammenheng (kretsnivå og høyere). Ponnirasene dekker behovet for en mindre hest til barn.

Flere av raseorganisasjonene arrangerer egne konkurranser innenfor ridning og kjøring.

2.2 Avlsdyrbestand og avlsstruktur

Antall avlsdyr i populasjonen vil sette begrensninger for avlsframgangen. Seleksjons-intensiteten (utvalgsintensiteten) og sikkerheten i utvalget vil bli mindre i små populasjoner, og føre til redusert avlsframgang. I små populasjoner må en dessuten ofte sette begrensninger på avlsarbeidet i form av mottiltak ovenfor en innavlsøkning. I avlsprogram der nyere teknikker innen avlsverdberegning blir tatt i bruk, vil det også være nødvendig å forholde seg til innavl.

Som det går fram av tabell 2 nedenfor, er det stor variasjon i antall avlsdyr innen de enkelte hestepopulasjonene i Norge. Ofte er avlsdyra også geografisk spredt ut over store avstander, noe som vanskeliggjør avlsarbeidet. Strukturen i hesteavlen, med mange små enheter, bidrar til liten investeringsevne både mht. tekniske og arbeidsmessige avlstiltak. Det betyr at eventuelle tiltak som man ønsker å beholde eller innføre må være økonomisk lette å bære og arbeidsmessig lite krevende for at man kan forvente stor oppslutning.

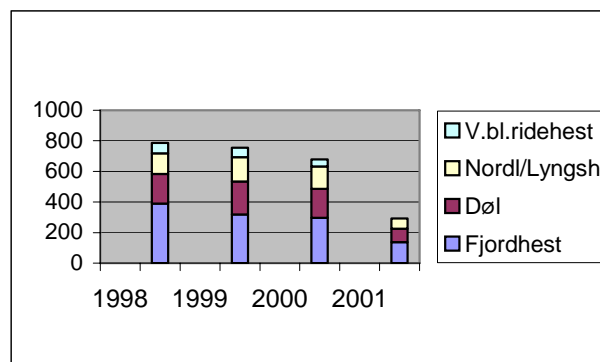
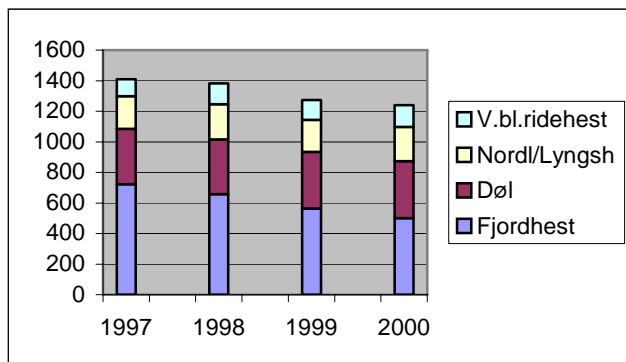
Tab. 2. Avlsdyrbestand av alle norske hesteraser i 2000 (Antall avlshingster og avlshopper). Dette er antall aktive avlsdyr registrert i avlsorganisasjonene. I tillegg finnes det et stort antall brukshester.

Rase	2000	
	Hingster	Hopper
Dølehest	33	373
Fjordhest	49	500
Nordlands/Lyngshest	42	225
Varmbl. ridehest	34	150
Fullblods araber	45	53
Shagya	5	17
Islandshest	23	273
Lipizzaner	2	4
<u>Ponnier</u>		
- <i>Sportponni</i>	23	34
- <i>Connemara</i>	7	4
- <i>New Forest</i>	24	13
- <i>Welsh</i>	43	41
- <i>Dartmoor</i>	8	9
- <i>Exmor</i>	1	0
- <i>Godtlandsruss</i>	8	4
- <i>Shetland</i>	115	259
Kaldblods traver	99	1813
Varmblods traver	141	1339
Engelsk fullblod	10	101
Andre 10	20	

De nasjonale eller særnorske rasene har begrensninger i avlsarbeidet ved at de i liten utstrekning kan importere nytt avlsmateriale utenfor Norge. For disse rasene har Norsk Hestesenter et særlig forvaltningsansvar når det gjelder å ivareta den levende kulturarv som disse rasene representerer. Norge har et særlig ansvar for å ta vare på, avle og utvikle disse rasene. Dette forutsetter at avlsarbeidet gjennomføres på en forsvarlig måte. Raser med internasjonal tilknytning, har gjerne et samarbeid med sin moderorganisasjon. Der ligger det ofte klare direktiver og forpliktelser for avlsarbeidet som den enkelte raseforening må forholde seg til. Det gjelder både stambokføring, identifisering, avlsteknikker (kunstig sædoverføring, nyere fruktbarhetsteknikker etc.).

I henhold til "[Forskrift om godkjente \(reinavla/registrerte\) dyr av hestefamilien](#)" §4 med [vedlegg 1](#) kreves det offisiell godkjenning av avlslag eller organisasjoner som fører eller oppretter dyreregister (stambøker). Landbrukstilsynet har godkjent de avlslag og organisasjoner nevnt i [vedlegg 1](#). I dag er det Mattilsynet som er godkjenning sin instans.

Tabell 3 Antall bedekninger og antall fødte føll pr.år for de rasene Norsk Hestesenter fører stambok for. (Det er en stor grad av underrapportering, spesielt for de senere år)

2.3 Økonomiske rammebetingelser for avlsarbeidet

Norsk Hestesenter er ansvarlig for utvikling og gjennomføring av hesteavlen i Norge. NHS er en stiftelse, som eies og drives av næringas ulike lag og foreninger (17 stk. i 2000). NHS har avlsleder, som er den administrative leder for hesteavlen i Norge, og avlsråd med ansvar for å arbeide for å fremme kvalitet og utvikling på hesten i Norge, og dessuten arbeide for å fremme norsk avl. Avlsrådet er et rådgivende organ i faglige saker for styret i Norsk Hestesenter. Styret kan gi avlsrådet delegert myndighet til selvstendige avgjørelser i spesielle saker.

Norsk Hestesenter står ansvarlig for samtlige hingsteutstillinger som arrangeres i landet. Offentlig regulering av hesteavlen har lange tradisjoner i Norge. Allerede i 1696 ble en viss form for tvungen kåring av hingster forsøkt innført av stattholder Gyldenløve, uten at det ble en realitet. De første utstillingsreglene kom i 1869 og fastlegger "dølehestens type". Revisjonen av reglene i 1874 slår fast at denne type skal fremmes reinavla, -utstillingsdyra skal følgelig være av "ublandet norsk herkomst". Hanndyrloven vedtatt av Stortinget i 1873 ga etter revideringen i 1919 herredstyrene fullmakt til å forby bl.a. hingster sluppet i fellesbeiter, hvis dyret på forhånd ikke var godkjent som avlsdyr. I 1939 vedtok Stortinget den første Lov om kåring av avlshingster. Denne loven og de regler departementet ga i.h.t. loven ble satt i verk fra 1.1.1941. Kåringsloven har vært gjeldende inntil den ble erstattet av Lov om husdyravl av 4.desember 1992 med Forskrift om godkjente (reinavla) dyr av hestefamilien som ble gjeldende f.o.m. 1.7.1994 og erstattet av Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien av 15.06.2001. I denne Forskriften fastslås at krav til kåring gjelder for alle hingster og avlsretninger i Norge.

Norsk Hestesenter er videre med på å arrangere hoppeutstillinger og unghestskuer. Dette er avlstiltak med stor tradisjonell og kulturell betydning mange steder i landet.

Norsk Hesteavlsseter er en annen verdifull tradisjon i norsk hesteavl, og en del av virksomheten til Norsk Hestesenter siden 1988. Ordningen var tidligere tilknyttet Statskonsulenttjenesten. Pr. 2000 angår virksomheten de norske rasene, i hovedsak døl og nordlands/lyngshest (Se avlsplanene for disse rasene).

Den økonomiske rammen for hesteavlen har i de senere år ligget på i overkant av 5 mill. kroner. I dette beløpet inngår drift av avlsadministrasjonen med avlsleder, fagkonsulent og kontor-sekretær/stambokfører, statsutstillingene og hesteavlssetrene. Rammebevilgningen til avlstiltak fra Norsk Hestesenter direkte til avlsorganisasjonene er for 2001 på totalt 900 tusen kroner.

2.4 Faglig utvikling og samarbeid

Norsk Hestesenter skal være avlsfaglig senter med kompetanse innen anvendt hesteavl, samt spille en sentral rolle i håndtering og koordinering av data til avlsarbeidet. Det legges vekt på et nært samarbeid med de aktuelle fagmiljøene innen husdyrfag og veterinærmedisin. Dette medfører gjensidig nytte og stimulans i framtidig arbeid. Videre er evaluering og oppfølging av avlsplanen en kontinuerlig prosess der nyere

forskningsresultat og praktisk erfaring av betydning legges til grunn. God kontakt og samarbeid med de enkelte avls og brukerorganisasjoner innen hestesporten er viktig for en best mulig oppfølging av avlsarbeidet, og ved diskusjon om framtidig avlsretning/strategi. Norsk Hestesenter ser det dessuten som viktig å øke det avlsfaglige kunnskapsnivået både ute i organisasjonene og blant aktørene i det sentrale avlsarbeidet (dommere etc.) gjennom informasjon, møtevirksomhet og kurs.

3 Generell avlsmålsetting på hest

Som ansvarlig for all nasjonal avl av hest i Norge, skal Norsk Hestesenter medvirke til å avle en hest som tjener framtidige hesteeiere og brukere av hest på en best mulig måte, og som totalt sett vil være til nytte for samfunnet. Utarbeiding og etablering av avlsplaner for alle norske hesteraser er nødvendig for å nå denne målsettingen. Norsk Hestesenter ser det videre som viktig å initiere norsk avl på områder der det importeres mye hest i dag.

Hesten har i dag fått mange nye oppgaver, og dekker nye behov innen sport, rekreasjon og terapi. I større grad enn tidligere rettes hesteavl mer opp mot bruksoppgaver. Et viktig ledd i avlsplanene vil derfor være å måle egenskaper så nær opp til dyras bruksområde som mulig. For mange raser vil imidlertid en for ensidig vektlegging på bruksegenskaper og prestasjoner kunne gå på bekostning av ønsket om å bevare typepreget og helheten til rasen. For disse rasene vil helhet og typepreg være det overordna.

Etablering av avlsplaner gir i større grad mulighet til å styre avlen, slik at også de langsiktige avlsinteressene blir ivaretatt. Dette er interesser knytta til helse, lynne og håndterbarhet, holdbarhet og fruktbarhet, samt ønsket om å unngå problemer ned innavl. Å inkludere disse egenskapene i avlsmålet vil kunne redusere hastigheten på avlsframgangen på kort sikt. Over tid synes det allikevel å være en riktig strategi å ta ansvar også for dette. En slik avlsstrategi vil i tillegg være et riktig ståsted i forhold til en framtidig etisk debatt, og tjene de framtidige hesteeierne gjennom reduserte veterinær- og utrangeringskostnader.

Et viktig moment i avlsplanene vil være å imøtekomme det langsiktige forvaltningsansvaret Norsk Hestesenter og de enkelte raseorganisasjoner har påtatt seg. For de nasjonale rasene går dette i hovedsak ut på å holde innavlen i populasjonen under kontroll.

De nasjonale rasene omfatter små populasjoner med begrensa mulighet for import av nytt avlsmateriale. Rasene har stor betydning i en kulturell sammenheng, og i det framtidige avlsarbeidet vil det være viktig å sikre levedyktigheten til disse populasjonene gjennom et strukturert og regulert avlsarbeid. Raser med internasjonal tilknytning har en større mulighet for import av nytt avlsmateriale. For disse rasene går forvaltningsansvaret ut på å fremme avlen av norsk hest, og å tilby hest til de ulike grener i hestesporten.

Import av hest til Norge er for enkelte raser betydelig både som sports- og fritidshest. Behovet for bl.a. varmbloids ridehest dekkes ikke av norsk avl i dag. En viktig målsetting er derfor å øke tallet på norskoppdretta hest av internasjonal kvalitet.

Målsettingen med avlsarbeidet for de nasjonale og internasjonale rasene blir følgelig noe ulik. For de nasjonale rasene vil et langsiktig forvaltningsansvar for rasen være viktig. Men også disse rasene skal konkurrere med importerte hester på en rekke bruksområder innen hestesporten. De internasjonale hesterasene kan i større grad ta mål av seg å avle en hest som er internasjonalt konkurransedyktig. Avl av hest på et internasjonalt nivå vil gi muligheter for eksport. Avlsframgangen vil i stor grad være avhengig av de rammebetingelser som gis (f.eks. styring av importert avlsmateriale og importert sæd).

Betydningen av å gjennomføre et avlsarbeid der alle arbeider mot samme mål og sikrer framgang for egenskaper i avlsmålet, synes selvfølgelig. Avlsarbeidet vil komme hele næringa til gode. Det er derfor viktig at det gis mulighet for å drive et seriøst avlsarbeid og at rammevilkårene ligger til rette. Avlsplanene skal medvirke til et systematisert og strukturert avlsarbeid.

Avlsplanene for de ulike rasene er lagt opp etter samme mal med en hoveddel og en vedleggsdel. På den måten er de godt gjenkjennelig også mellom raser. Planene skal være gjenstand for kontinuerlig vurdering og oppfølging, slik at de kan endres når situasjonen krever det.

4 Overordnet avlsmålsetting for fullblodsaraber

Fullblodsaraberhesten er en av de eldste raser i verden. Hvor rasen har sin første opptreden strides de lærde om, men en antar et eller annet sted i den nære Østen, kanskje i landet mellom Eufrat og Tigris. Det en vet med sikkerhet er at rasen er blitt selektivt oppdrettet i mer en 1000 år. De nomadiske stammene på den arabiske halvøy, spesielt i fjellene og dalene i Njed-distriktet har mye av æren for utviklingen av den araberhesten vi

kjenner i dag.

Beduinenes avlsmål var å avle hester med mot, hurtighet, utholdenhet og evne til å overleve under karrige livsbetingelser. Beduinene hadde en sterk fanatisme med hensyn til blodets "renhet" både for dem selv og for sine hester, og det var derfor utenkelig for dem å drive avl på hester som ikke var "asil" – rene. Moderne fullblodsaraberhestavl ønsker å ivareta disse egenskaper og å forhindre innblanding av "fremmed" blod. I dag blir det avlet fullblodshester over hele verden, og en regner med at det finnes om lag 500 000 (2006) godkjente fullblodsaraberhester.

I Norge er avl av fullblodsaraberhester av helt ny dato. Norsk Araberhestforening ble dannet i 1974, og organisert registrering av avl og import begynte i 1975. Fra et 20-talls hester som ble stambokført i 1975 har vi i dag totalt registrert vel 1300 fullblodsarabere.

Norsk Araberhestforening fremste mål er å ivareta at fullblodsaraberhester som registreres i Norge, imøtekommer de krav om "renhet" som er gitt av den verdensomspennede moderorganisasjonen for rasen; World Arab Horse Organization (WAHO). I vedlegg 3 er kravene til renhet gjengitt.

Norsk Araberhestforening er forpliktet til å følge de krav og regler for registrering av fullblodsaraberhester som WAHO har gitt; "Som fullblodsaraberhest godkjennes de, eller direkte avkom av de, som er å finne i de stambøker/registre for fullblodsaraberhester som til enhver tid er fullt godkjent av WAHO."

Norsk Araberhestforening ga ut sin første stambok i 1975 og ble samme år godkjent av WAHO. For å kunne ivareta kravet om kontroll av "renhet", har Norsk Araberhestforening siden 1985 forlangt at alle hester som registreres skal være blodtypet eller DNA testet..

Norsk Araberhestforening har som mål å fremme en avl, som er overensstemmende med den internasjonale standard for denne rasen, hvor type har størst betydning. Begrepet type omfatter rasens totale særpreg. I tillegg ønsker foreningen å fremme forståelsen for rasen og dens anvendbarhet på alle områder.

Avlsplanen skal medvirke til et for rasen og brukerne tjenlig og planfast avlsarbeid, som sikrer en langsiktig forvaltning av populasjonen.

5 Avlsmål for fullblodsaraber

Målet med avlsarbeidet på fullblodsaraber er å avle en sunn, funksjonell, renraset fullblodsaraber som ivaretar fellestrekket for en god fullblodsaraber-type. I dette ligger også krav til en god bruksaraber, hvor styrke, utholdenhet og ridbarhet er en del av araberhestens særpreg. Egenskaper som inkluderes i avlsmålet er knyttet til helse, eksteriør og type og bruksegenskaper. I avlsmålet vektlegges egenskapene som vist nedenfor.

Den typiske araberhest kjennetegnes av skjønnhet, eleganse og edelhet sammen med stolt reisning, klassiske linjer og svevende bevegelser. En hest som savner disse egenskapene kan være en god hest, men den er da ingen typisk araberhest. Araberhesten er meget lettlært og omgjengelig. Hesten er snill, men med et livlig temperament. Den er dessuten kjent for å være utholdende, tålmodig og lettfødd. Den kan oppnå en høy alder og tilpasser seg lett til ulike forhold.

Egenskap	Vektlegging i %
Eksteriør	50 %
Bruksegenskaper	20 %
Lynne	20 %
Holdbarhet	10 %

5.1 Rasebeskrivelse

(For øvrig henvises til Upton P.: *Classic arab horse. Publ. By the Arab Horse Society*).

TYPE: En fullblodsaraber skal være full av liv og ha en utpreget eleganse med høy og stolt reisning. De svevende bevegelser og den høye haleføringen er typiske kjennetegn.

HODE: Dette er et av rasens viktigste særpreg. Det er tørt, kileformet med konkav eller rett neserygg. Store, uttrykksfulle øyne, ansatt lavt på hodet. Bred panne, små og fint meislede ører (oftest litt større hos hopper enn hos hingster). Lite muleparti med store, vibrerende nesebor.

HALS: Så lang som mulig og med ansetning mot hodet i en vakker og mykt bøyet kurve (kalles mitbah av araberne).

SKULDER, MANKE, RYGG: Liggende skuldre, markert manke, kort og sterk rygg. Araberhesten har ofte bare 5 lendevirvler – andre hesteraser har 6.

BEN: Tørre og sterke, ikke spesielt grove. Korte piper og meget harde høver.

HALE: Ett av rasens kjennetegn er det høye halefestet og den høye haleføringen.

HÅRLAGET: Fint og silkemykt, iblant med metallglans. Taglet også mykt og av fin kvalitet.

STØRRELSE OG FARGE: **Stangmål mankehøyde** oftest 145-155 cm. Alle farger tillatt bortsett fra blakk og botet. Mest vanlig er skimmel, brun og rød.

BEVEGELSER: Fritt, ledig og jordvinnende steg i alle gangarter, travet ofte svevende som om hesten ikke er nær bakken.

5.2 Egenskaper som vektlegges for å forbedre egenskaper i avlsmålet

Eksteriør bedømmes med poeng etter følgende kriterier:

Arabertype	vektlegges 40%
Bevegelser (skritt og trav)	vektlegges 20%
Hode og hals	vektlegges 20%
Ben	vektlegges 10%
Kropp og overlinje	vektlegges 10%

Alle punktene bedømmes etter en skala fra 1 til 10, hvor 10 er beste karakter. Disse vektet så etter fastsatte kriterier og gir en total vektet poengsum.

Bruksegenskaper som vektlegges i avlsarbeidet er:

Temperament, håndterbarhet
Utholdenhet og styrke
Ridbarhet
Allsidighet

Bruksegenskapene tas hensyn til gjennom bruksprøver på offentlige utstillinger, og eventuelle resultater fra konkurranser. I bruksprøver på offentlige utstillinger inngår gangartsprøver ved longering/løs i ridehus eller under rytter. Utholdenhet og styrke kan bedømmes gjennom resultater fra konkurranser innen galoppløp og distanseritt. Temperament bedømmes ikke spesielt, men er med i helhetsinntrykket hesten gir ved vanlig eksteriørbedømmelse, og avvik vil først og fremst bedømmes under type. Temperament og håndterbarhet vil også bli vurdert som en del av helhetsinntrykket ved bedømmelse av gangartsprøvene.

Når det gjelder innhold og reglement for bruksprøver på offentlige utstillinger, henvises det til det til enhver tid gjeldende *bruksprøvereglement* fra Norsk Hestesenter.

6 Utvalg av hingster - kåring

I avlsdyrutvalget legges størst vekt på hingster, siden det er på hanndyrsiden en kan foreta det viktigste og strengeste utvalget. Utvalg av hingster til avl baseres på individbedømmelse (kåring). Individbedømmelsen skal gi grunnlag for å velge ut avlsdyr med de best ønskelige egenskaper i tråd med avlsmålet, samt gi muligheten til å påvise defekter på dyret, som diskvalifiserer for bruk i avlen. For eldre hingster vil en om mulig ha tilleggsinformasjon gjennom avkom.

Norge er i dag det eneste land hvor det er krav om tvungen kåring for fullblodsaraberhingster. WAHO ønsker *ikke* at spesielle krav som for eksempel kåring av hingster skal være avgjørende for om et avkom skal registreres. Dokumentasjon om renhet er WAHOs eneste krav. Her har Norsk Araberhestforening et konfliktområde i forhold til norsk hesteavls regelverk. I henhold til "Forskrift for godkjente (reinavla) dyr av hestefamilien" er det forbudt å nytte andre hingster til avl enn de som er kåret i samsvar med regler gitt i medhold av denne forskrift. Ingen raser er fritatt fra dette kravet i Norge. Norsk Araberhestforening vil så lenge denne forskriften gjelder, i samarbeid med Norsk Hestesenter, foreta den nødvendige kåring av fullblodsaraberhingster ut fra de retningslinjer som er satt opp i gjeldende avlsplan.

~~Avkom etter ikke kåret/ikke godkjent hingst registreres i NAHF's register, etter WAHOs regler, mot en forhøyet registreringsavgift. Avkommene har ingen utstillingsrett på offisielle hesteutstillinger i Norge.~~

Ekstraavgiften er fjernet i henhold til WAHOs regelverk.

Bruk av egen ukåra hingst er tillatt etter retningslinjer gitt i pkt. 6.3

Hovedkåring for araberhingster skjer hver høst. Araberhingster har møterett i henhold til kunngjøring av offisielle hingsteutstillinger på Vestlandet og i Nord-Norge.

6.1 Kåringsbestemmelser

6.1.1 Utstillingsrett

En hingst har full utstillingsrett og kan kåres/premieres hvis den er registrert i Norsk Araberhestforenings register. For norskfødte hingster skal i tillegg faren være godkjent for avl i den avlssesongen avkommet ble unnfanget.

6.1.2 Kåring/premiering

Kåring/premiering gjennomføres av godkjent kåringsnemnd på kunngjort offentlig utstilling. Kåring/premiering utføres i henhold til gjeldende avlsplan og retningslinjer for kåring og kåringsnemnder. Retningslinjene er spesifisert nærmere i "[Forskrift om godkjente \(reinavla/ registrerte\) dyr av hestefamilien](#)".

Interimkåring (kåring utenom ordinær offisiell utstilling) kan gjennomføres etter nærmere fastsatte kriterier. Kåringen vil da gjelde bare for inneværende avlssesong.

6.1.3 Import av sæd

Ved import av sæd søker man Mattilsynet om importør status. Importør er pålagt å følge Norsk Lov, og sette seg inn i denne ved import av sæd.

Importør pålegges å få bekreftet at hingsten det er søkt om å importere sæd fra er godkjent som fullblodsaraber, og at eksportlandets araberhestregistrator har DNA testet / blodtypet hingsten og gitt den nødvendige tillatelse for eksport av sæd. DNA test eller blodtypingsresultat SKAL sendes NAHF's registratur innen 1. oktober i bedekkingsåret.

Føll som blir født etter kunstig sædoverføring pålegges de samme regler for registrering som føll født etter naturlig bedekning. Om det skulle vise seg at føllets DNA test / blodprøve ikke er overensstemmende med foreldrene, vil føllet ikke bli registrert. Ansvar for at sæden som benyttes er riktig, pålegges eierne av hingst og hoppe, og evt. tvister må løses av disse.

6.1.4 Eksport av sæd

Hingster som er kåret vil godkjennes for eksport av sæd, under forutsetning av at hingsten kan vise til tilfredsstillende sædkvalitet. Norsk Araberhestforening har godkjent bruk av kunstig inseminering under forutsetning av at WAHOs krav for bruk av transportert sæd overholdes.

6.1.5 Individbedømmelse

Ved kåring gjennomføres en individbedømmelse hvor en vektlegger egenskaper definert i avlsmålet nedfelt i den gjeldende avlsplan.

6.1.5.1 Premiegrader

De offisielle premiegrader for hingster er: Kåret, 3.premie, 2.premie og 1.premie.

Følgende premiegrader kan oppnås i de forskjellige klasser:

Kl. 3 – hingster 3 år (også 2 ½ års araberhingster på høst): Kåret, 3.premie eller 2.premie

Kl. 2 - hingster 4 og 5 år: Kåret, 3.premie eller 2.premie

Kl. 1 – hingster 6 år og eldre: Kåret, 3.premie, 2.premie eller 1.premie

Foreningen kan velge å tildele utmerkelser i form av egne sløyfer i tillegg til de offisielle.

6.1.6 Førstegangs individbedømmelse

Første gang en hingst kan møte til individbedømmelse er som 2-åring. Ved førstegangs visning som 2 åring kan hingsten oppnå graden kåret, 3.premie eller 2.premie. Ved første gangs visning som 3- eller 4-åring, kan hingsten oppnå graden kåret, 3.premie eller 2.premie, med mulighet for kvalitetsrangering. Godkjenning for avl av hingster 2-4 år gamle kvalifiserer til avlsbruk for en begrenset tidsperiode, henholdsvis 1 år for 2 åringer, 2 år for 3-åringer og 1 år for 4-åringer. Hingster som vises første gang som 5 år eller eldre kan oppnå graden kåret, 3.premie eller 2.premie. Disse hingstene skal først inn til ny individbedømmelse som 10-åringer dersom kåringsnemnda ikke velger å innkalle dem før. Hingster som ikke holder mål avlsmessig, kan kun oppnå graden kåret.

6.1.7 Andregangs individbedømmelse

En avlsgodkjent hingst skal møte til ny individbedømmelse som 5-åring for eventuell videre avlsgodkjenning. Bedømmelsen skal skje på grunnlag av bruksprøveresultater (gangartsprøver under rytter) og evt. konkurranseresultater, samt øvrige egenskaper definert i avlsmålet. Mulig oppnådd premiegrad er kåret, 3.premie eller 2.premie og eventuell kvalitetsrangering. Hingster som ikke holder mål avlsmessig blir betegnet som kåret..

6.1.8 Tredjegangs individbedømmelse

Ved 10 års alder skal hingstene møte til ny vurdering basert på avkom for eventuelt å endre sin premiegrad. Hingstens totale avkomsverdi og hingstens egenprestasjoner skal sammenveies og danne grunnlag for premieringsavgjørelsen. I sammenveiiingen tillegges hingstens avkomsverdi avgjørende vekt, når hingsten har et minimum av avkom som den enkelte kåringsnemnd finner å kunne vektlegge. På dette tidspunktet er avlsverdien relativt sikkert bestemt, og en kan følgelig foreta et noe sterkere utvalg. Mulig oppnådd premiegrad er kåret, 3.premie, 2.premie eller 1.premie. Hingst med grad kåret kan oppnå høyere premiegrad ved visning av tilfredsstillende avkomsgruppe. Hingster som ikke holder mål avlsmessig blir betegnet som; kåret..

Kåringsnemnda kan velge å innkalle aktuelle hingster til ny vurdering dersom det er 3 år eller mer siden siste premiering i medhold av bestemmelser gitt i forskrift om godkjente (reinavla/registererte) dyr av hestefamilien.

6.1.9 Spesielle hensyn

Hingster som av spesielle grunner ikke har kunnet gjennomføre bruksprøve til fastsatt tid eller ikke har møtt på utstillinger, kan vurderes av kåringsnemnd i samråd med avlsleder for en eventuell dispensasjon. Hingster som uten grunn ikke møter til ny bedømmelse i henhold til kåringsbestemmelsene, mister automatisk avlsgodkjennelsen. Utvalgsmodell for hingster er vist i [figur 1](#).

Hingster med kvalitets stjerne i henhold til ECAHOs regler er fritatt for bruksprøver ved fremlegg av offisielle papirer fra ECAHO som viser dette.

6.1.10 Utvalgsmodell

[Utvalgsmodellen](#), som referert til ovenfor i punktene 6.1.4. - 6.1.9, er en utvalgsmodell for avlshingster som ønskes gjennomført generelt for alle hesteraser i Norge. For raser med et lite antall hingster som vises til kåring, og raser som omfattes av internasjonale regler og bestemmelser, må det kunne gis mulighet for en tilpassing av utvalgsmodellen innenfor de rammer som rasen omfattes av. Eventuelle endringer/tilpassinger må avgjøres av kåringsnemnda i samråd med avlsrådet.

6.2 Eksteriørbedømmelse, veterinærundersøkelse og gangartsprøve på utstilling

6.2.1 Individbedømmelse

Ved individbedømmelse gjennomgår en hingst eksteriørbedømmelse, veterinærkontroll og bruksprøve (gangartsprøver). 2 og 3-årige hingster skal vise gangartsprøver ved longering. 4 år og eldre hingster skal vise gangartsprøvene under rytter. Gangartsprøver vises i henhold til gjeldende bruksprøvereglement. Bruk av fremmedrytter er frivillig. Hvis mulig kan dommerne be om å få se hingstene løse.

Importerte hingster som har resultater fra offisielle godkjente konkurranser innen bruk eller gode resultater fra internasjonale godkjente ECAHO utstillinger kan få disse godkjent. Dokumentasjon må følge ved påmelding av hingsten til kåring. Tilleggs poeng for ECAHO show resultater gis etter forhåndssatt skala. Kun høyeste showresultat vektlegges. Poengene legges til det ordinære kåringsresultatet.

	A – show	B – show	C - show
Champion	9	7	3
Reserve Champ.	8	6	2
1. pl	7	5	0
2. pl	6	0	0
3. pl	5	0	0

6.2.2 Kåringskrav

Individbedømmelsesresultatene for eksteriør og bruksegenskaper samt ”blodslinjer” skal gi grunnlag for kåringsavgjørelsen. For å bli kåret bør hingsten ha oppnådd en gjennomsnittsverdi på minimum 5,5 ved bedømmelse av gangartsprøver. Kåringsnemnda vurderer hingsten sin avstamning. Interessante blodslinjer betraktes som et pluss, men vil ikke alene være grunnlag for kåring. Kåringsnemnda skal tydeliggjøre kvalitet – ikke kvalitet, med bl.a. utfyllende kommentarer.

6.2.3 Lidelser som diskvalifiserer fra kåring/premiering

Det skal ikke kåres hingster dersom det ved den kliniske veterinærundersøkelsen påvises følgende defekter:

- Klapphingst, urhingst og hingster med store forskjeller i testikkelstørrelse og konsistens aksepteres ikke.
- Pungbrokk aksepteres ikke for hester yngre enn 10 år. Det finnes i varierende grad på føll og eldre hingster. Kan oppstå i alle aldre. Hingster med en testikkel fjernet p.g.a. pungbrokk, samt kåra hingster som pådrar seg dette før 10 års alder, skal utelukkes. Eiere av kårede hingster må, dersom hingsten får pungbrokk, umiddelbart rapportere dette til Norsk Hestesenter. Dette må gjøres klart for hingsteiere ved tildeling av kåringsbrev.
- Alvorlige bittfeil aksepteres ikke, dvs overbitt eller underbitt der fortenner i over- og underkjeve ikke slites mot hverandre og dette ikke har årsak i skade. Underbitt er sterkt uønsket.

6.2.3.1 Andre arvbare lidelser hos fullblods araber

C.I.D er en immunitetssykdom som kan påvises ved testing i dag. C.I.D. er ikke avkåringssunn. Man vil imidlertid være oppmerksom på sykdommen i populasjonen, og følge med i forskningsresultater som blir lagt fram på dette feltet.

6.2.4 Klinisk undersøkelse av kjønnsorgan i forbindelse med kåring

Klinisk undersøkelse av testiklene gjennomføres i forbindelse med kåring. Ved førstegangs visning skal hingsten ha 2 testikler av normal størrelse, normalt leie i pungen, symmetriske og av normal konsistens. Rotasjon av en eller begge testikler er ikke uvanlig på noen hesterase.

Roterte testikler er uønsket, men er ikke automatisk diskvalifiserende. Slike funn blir vektlagt i en helhetsvurdering.

6.2.5 Føllprosent/fruktbarhet

For at en hingst skal få fornyet avlsgodkjenning, må den vise til føllprosent på over 50.

Kåringsnemnda kan avgjøre at hingster med lav føllprosent skal kalles inn til grundigere test. Kårede hingster må ha godkjent føllprosent, eller vise til godkjent sædprøve. Kåringsnemnda i samråd med avlsleder avgjør om det er hingster som skal kalles inn til test av fruktbarhet. Dårlig fruktbarhet kan føre til utrangering.

6.2.6 Avkomsinformasjon

Informasjon om avkom skal sammen med ny individbedømmelse gi grunnlag for kåringsavgjørelsen på eldre hingster, jfr. [punkt 6.1. 8](#).

6.3 Bruk av egen ukåret hingst på egen hoppe

Norsk Araberhestforening godtar at en ukåret hingst brukes på hingsteeiers egne hopper. Bruk av egen ukåret hingst på egen hoppe er tillatt etter følgende regler:

- Søknad skal være innvilget før bedekning kan finne sted og det må søkes for hvert år hingsten skal brukes. (Søknadsskjema finner du [her](#) eller bestiller hos NHS). Søknad sendes NHS ved avlsleder. Kopi av godkjenning sendes fra NHS til stambokfører.
- Eierforhold må tilfredsstillende kravene nedfelt i [Forskrift om godkjente \(reinavla/registrerte\) dyr av hestefamilien § 12](#), det vil si: Hoppe og hingst skal ha samme eier(e) / identiske eierforhold.
- Helsekrav - Hingsten skal være fri for de lidelser som diskvalifiserer fra kåring i rasen (se [pkt 6.2.2](#)). Dokumentasjon fra veterinær fylles ut på eget skjema og vedlegges søknaden. (hent veterinærskjema [her](#) eller kontakt NHS). Dersom hingsten tidligere er vist på kåring, kan veterinærundersøkelsen fra denne legges til grunn.
- Kvote - Hver hingst kan bedekke inntil 2 hopper pr. sesong.
- Alder på hingst – hingsten må være minimum 3 år ved første gangs godkjenning.
- Gyldighet - Godkjenning gis for ett år om gangen.

6.4 Bruk av embryo

Individer unnfanget ved embryooverføring registreres ikke i Norsk Araberhestforening.

6.5 Kunstig semin

6.5.1 Hingster kåret for avl i Norge

Hingster kåret for avlsbruk i Norge kan også benyttes til kunstig sædoverføring på norske hopper i tråd med gjeldende bestemmelser fra Mattilsynet.

6.5.2. Import av sæd fra utlandet

Sæd fra hingster oppstallet i utlandet kan importeres til bruk på norske hopper etter formell godkjenning av NAHF Styret / Registratur, og ved innsending av DNA / blodtypingsresultat av den aktuelle hingst til NAHF registratur, fra registratoret i det landet hingsten virker.

6.6. Sæd fra død hingst

Lagret sæd fra død hingst kan benyttes i ubegrenset tid for hingsten.

7 Rangering av hopper

7.1 Bedømming og premiering av hopper

Premiering av hopper baseres i første omgang på individbedømmelse og senere på informasjon om avkom. Utstillinger der hoppeeiere får tilbud om å få bedømt sitt avlsmateriale og dets avkom, blir derfor et viktig tiltak i avldyrutvalget. Det stilles ikke bestemte krav til hopper som benyttes i avl i dag. Hoppene bedømmes/premieres vesentlig etter eksteriør. Premieringsgrunnlaget på utstillingene må være i tråd med rasens avlsmål.

Det er ikke ønskelig at hopper settes i avl før de er 3 år. Hoppeeiere kan ta kontakt med avlsutvalget for fullblodsaraber for å få råd, når det gjelder valg av hingst til sin hoppe.

Det anses som viktig til enhver tid å benytte riktige stimuleringsmidler (pengepremie og andre utstillingstilskudd), for å få avlshopper fram til utstillingene.

8 Avlsregulerende tiltak

8.1 Registrering av fullblodsaraberhester

Norsk Araberhestforening har siden 1975 foretatt all registrering av fullblodsaraber i Norge. Foreningen er godkjent av WAHO. I henhold til WAHOs regelverk, gir foreningen ut en ny stambok hvert 4.år og et tillegg (register) hvert 2.år. Foreningen er pålagt å sende kopi av alle nye stambøker/registre til WAHO for godkjenning. Dessuten plikter foreningen å sende kopier til alle de øvrige land som er tilsluttet WAHO (ca. 50), samtidig som foreningen mottar kopier av de andre lands stambøker.

Hingsteholder er ansvarlig for innsending av bedekningslister til Norsk Hestesenter og Norsk Araberhestforening ved registratur innen 1. oktober i bedekningsåret. Dersom bedekningslistene ikke er mottatt etter puring, og senest 1. januar året etter, kan avlsgodkjenningen for hingsten trekkes for påfølgende år. Norsk Araberhestforening er ansvarlig for utsending av fødselsmeldinger til hoppeeier året etter mottatt bedekningsliste. Hoppeeier skal deretter returnere utfylt fødselsmelding til Norsk Araberhestforening, hvor føllet registreres. Det kreves DNA testing av alle hester som skal registreres. I [vedlegg](#) finnes regler for registrering av fullblodsaraber i Norsk Araberhestforening.

8.2 Import og eksport

For importerte og eksporterte hester skal det skrives ut et eget WAHO-eksportsertifikat. Dette sertifikatet skal sammen med øvrige papirer utveksles mellom de aktuelle registratur. WAHO har gitt meget strenge regler for hester som eksporteres og importeres fra et land til et annet. En eksportert hest er ikke godkjent som fullblodsaraber før den på nytt er registrert i importlandets registratur. Avkom etter importerte hester som ikke er blitt omregistrert her i landet, kan derfor ikke registreres før foreldrene er registrert i Norsk Araberhestforenings register. WAHOs forskrifter om import og eksport er gjengitt i [vedlegg](#).

9 Avlsstimulerende tiltak

9.1 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Araberhestforening

9.1.1 Utstillinger

Norsk Araberhestforening arrangerer egne utstillinger. Foreningen samarbeider med European Conferance of Arabian Horse Organizations (ECAHO) med hensyn til regelverk for hvordan utstillinger skal organiseres samt krav til dommerkvalifikasjoner. Kun internasjonalt godkjente dommere benyttes på utstillingene. Regelverket krever at det benyttes tre dommere som dømmer uavhengig av hverandre. Norsk Araberhestforening anser dette for å være et viktig avlskorrigerende tiltak, at norske hester bedømmes av internasjonale dommere etter et felles internasjonalt poengsystem.

Norske hester kan delta på internasjonale utstillinger. For å kunne delta på utenlandske utstillinger, må hestene ha kvalifisert seg i henhold til ECAHOs regelverk. Resultatene fra disse utstillingene har stor betydning for avlsvurderingen av de enkelte hester, men også i forbindelse med avkomsgranskning.

Resultatene fra alle ECAHOs godkjente utstillinger blir lagret i en felles databank i Sveits. For 1995 vil det utgis en årbok som inneholder alle resultater fra ECAHOs godkjente utstillinger. ECAHOS regelverk er gjengitt i vedlegg.

Det anses som viktig at resultater oppnådd på foreningens egen spesialutstilling blir godkjent når det gjelder kvalitetsvurdering av hopper.

9.1.2 Spesialutdannelse for dommere

Foreningen tar sikte på å arrangere kurs/foredrag for dommere for å øke deres spesialkompetanse innen rasen. Det er behov for å få rasen bedømt av internasjonale godkjente dommere. Dommerkandidater må få mulighet til å delta på kurs i samarbeid med ECAHO, samt i Sverige og Danmark.

9.1.3 Galoppløp for fullblodsaraberhester

9.1.3.1 Arabergaloppen er et viktig felt for framtiden, som foreningen ønsker å satse videre på. Internasjonalt er dette det området som har størst vekst, og resultatene blir vektlagt i avlsarbeidet.

9.1.4 Katalog over kårede hingster og oversikt over oppdrettere

For å hjelpe hoppeeiere til å få en samlet oversikt over alle godkjente fullblodsaraberhingster med resultater/dommerkommentarer, gir foreningen ut en katalog over kårede hingster.

9.1.5 Katalog over premierte hopper

Foreningen ønsker på sikt å gi ut en katalog over premierte hopper.

9.1.6 Informasjon og kursvirksomhet

Foreningen har som målsetting å sende ut informasjon om rasen, samt å holde kurs for å fremme medlemmenes kunnskap om rasen (spesielt med tanke på avl).

9.2 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Hestesenter

9.2.1 Hingsteutstillinger

Norsk Hestesenter er ansvarlig for å arrangere hingsteutstillingene. Raseorganisasjonen skal være behjelpelig med teknisk personell.

9.2.2 Hoppeutstillinger

Norsk Hestesenter i samarbeid med samarbeidsutvalgene og Norsk Araberhestforening er ansvarlig for å arrangere hoppeutstillingene på ulike steder i landet. Norsk Araberhestforening skal være behjelpelig med teknisk personell. For hester ute i distriktene er dette et tilbud som bør bli benyttet i større grad.

9.2.3 Unghestskue

Norsk Hestesenter i samarbeid med samarbeidsutvalgene og Norsk Araberhestforening er ansvarlig for å arrangere unghestskueene på ulike steder i landet. Norsk Araberhestforening skal være behjelpelig med teknisk personell.

9.2.4 Annen økonomisk støtte til avlsarbeid

9.2.4.1

Økonomisk støtte til avlsarbeidet tildeles i tråd med avlsplanens innhold. Tildeling bestemmes av avlsrådet ved Norsk Hestesenter etter søknad fra Norsk Araberhestforening.

9.2.4.2

Norsk Hestesenter har i samarbeid med raseorganisasjonene ansvar for utviklingsarbeid i henhold til gjeldende avlsplaner. I gjeldende plan omfatter dette:

- Registrering av resultater fra utstillinger. Norsk Hestesenter oversender resultater fra hingste-, hoppe- og unghestutstillinger til stambokfører i Norsk Araberhestforening.
- Registrering av resultater fra ulike bruksområder. Det er behov for å få samlet inn resultater fra ulike brukskonkurranser for alle registrerte fullblodsarabere. Dette krever i første omgang et samarbeid med Norges Rytterforbund

10 Oppfølging av avlsplanen

10.1 Revisjon av avlsplan

Avlsplan for fullblodsaraber med vedlegg skal ha en hovedrevisjon hvert fjerde år, og kan endres en gang pr. år, innen 1.mai.

10.2 Endringsforslag avlsplan

Raseorganisasjonen sender eventuelle endringsforslag til avlsrådet i Norsk Hestesenter innen 1.mai det året endringene er tenkt satt i verk. Styret i Norsk Hestesenter vedtar evt. endringer.

10.3 Avlsråd

Norsk Araberhestforening representeres i avlsrådet i Norsk Hestesenter gjennom felles representant for utenlandske sportshestraser/ponnier.

11 Instruks for kåringsnemnd og dommere

11.1 Regelverk

Kåring av hingster foregår etter til enhver tid gjeldende avlsplan, utstillings- og bruksprøve-reglement. Kåringsdommere blir foreslått av Norsk Araberhestforening og oppnevnt av styret i Norsk Hestesenter, i henhold til [§ 14 i Forskrift om godkjente \(reinavla/registrerte\) dyr av hestefamilien](#). NAHF ønsker at det ved hovedkåringen benyttes minst 1 internasjonal ECAHO dommer.

11.2 Utdanning av dommere

Utdanning og autorisasjon av eksteriør- og bruksprøvedommere foregår i regi av Norsk Hestesenter, etter nærmere fastsatte utdanningsplaner.

12 Klagebehandling av kåringsavgjørelser

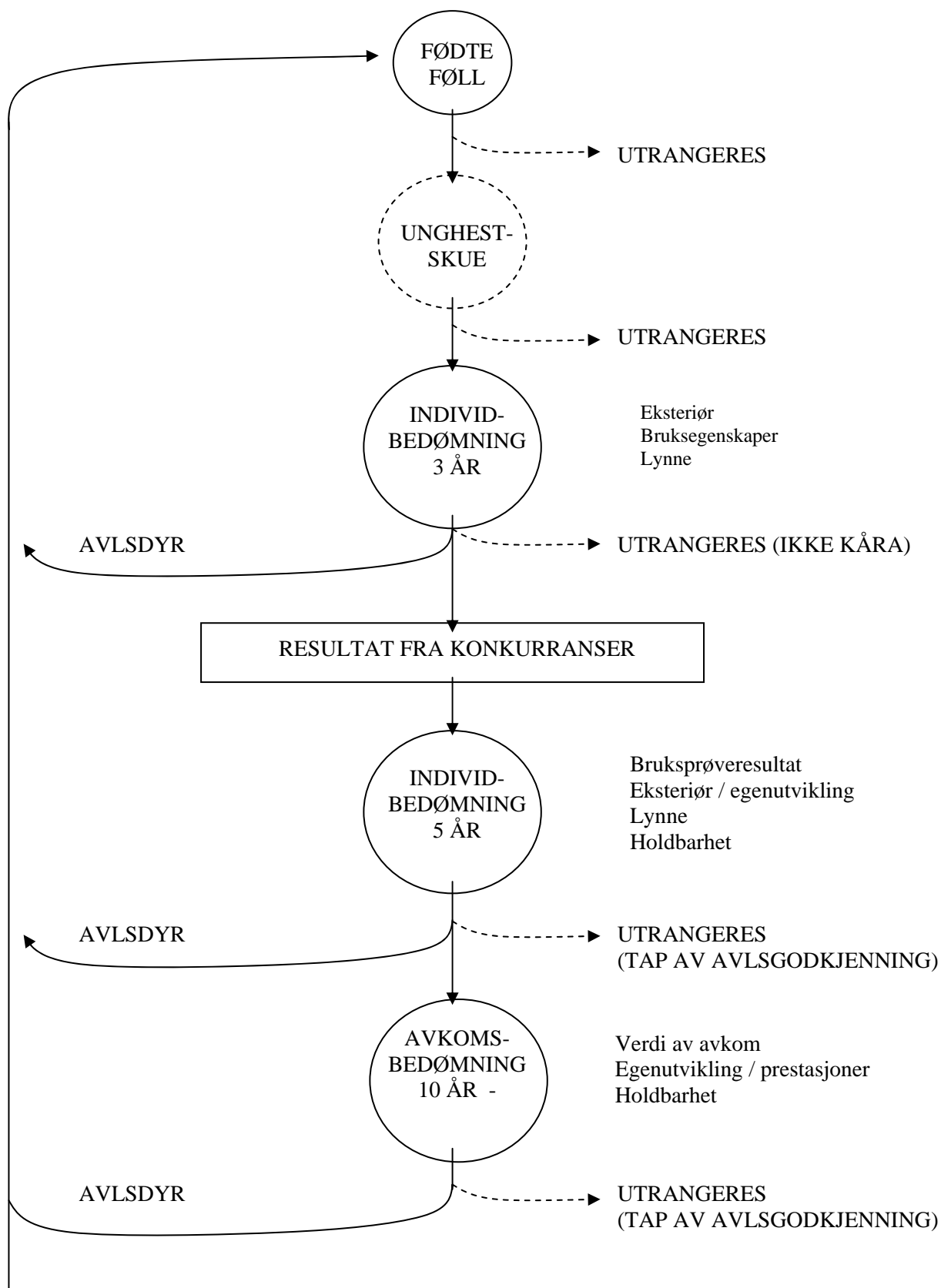
12.1 Klagerett

Vedtak som er fattet i medhold av forskriftene, gir klagerett i medhold av [Forvaltningsloven av 10. februar 1967, kap. VI](#). Klagefristen er 3 uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet fram. Klagen sendes til det forvaltningsorganet som har fattet vedtaket.

12.2 Klagebehandling

Klage på kåring skal framsettes skriftlig til Norsk Hestesenter ved kåringsnemnda. Kåringsnemnda skal vurdere saken på nytt, med evt. nye saksopplysninger. Hvis vedtaket opprettholdes, går saken til klagenemnda for kåringsavgjørelser. (se [mandat klagenemnd](#))

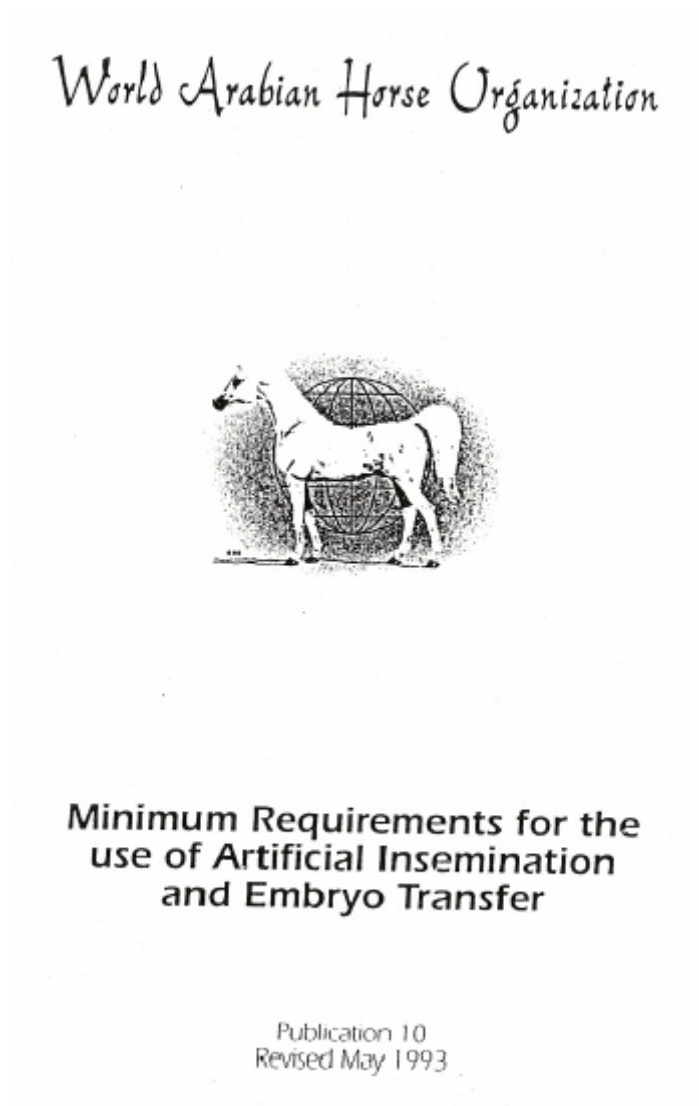
Fig.1 Utvalgsmodell for hingster

Vedlegg 1 [Forskrift om godkjente \(reinavla/registrerte\) dyr av hestefamilien.](#)

Vedlegg 2 : Krav for kunstig inseminering og embryooverføring

(WAHO, 10.publikasjon, revidert mai 2003)

Vedlegg 3: Norsk Araberhestforenings vedtekter (revidert og godkjent på årsmøtet 14.juni 2003)

Kapittel 1.

Navn, formål, definisjon, tilknytning og avdelinger.

§ 1 Navn.

Foreningens navn er Norsk Araberhestforening, heretter forkortet til NAHF.
NAHF har sete og verneing i Oslo.

§ 2 Formål.

NAHF's formål er å ivareta og legge forholdene til rette for avl og bruk av fullblodsarabere. Aktivt arbeide for å bevare rasen ut ifra rasestandard og bruksegenskaper. Arbeide for riktig behandling av hest og for at aktiviteter med hest drives i verdige former. Likeså legge muligheter og forhold til rette for medlemmene for aktiviteter med hest.

§ 3 Definisjon.

En fullblodsaraber er en hest som er å finne i de stambøker for fullblodsarabere (register) som til enhver tid er godkjent av WAHO.

NAHF's registreringsutvalg består av 2 medlemmer valgt av årsmøtet for 2 år av gangen og en registrator valgt av styret for 3 år av gangen.

Registreringsutvalget kan nekte å godkjenne enkelthester som ikke tilfredsstillter krav til dokumentasjon for registrering av fullblodsarabere.

Avgjørelsen kan ankes til WAHO.

§ 4 Tilknytning.

NAHF er tilknyttet WHAO / ECHAO og er underlagt deres regler.

NAHF er tilknyttet Stiftelsen Norsk Hestesenter.

§5 Avdelinger.

NAHF har en selvstendig underavdeling for Shagya Arabere, som har eget styre og eget registratur, likeledes kan medlemmer innen et geografisk område eller interessegruppe, opprette underavdelinger som må godkjennes av styret i NAHF.

Avdelingene organiserer selv sin drift og skal ha god kommunikasjon med styret. Avdelingene velger selv en person som kan innkalles til styremøtene i NAHF.

Kapittel 2.

Medlemskap, kontingent og eksklusjon.

§ 6 Medlemskap.

Medlemskap i foreningen fås ved innmelding til styret.

NAHF har følgende medlemskap:

- Seniormedlem: For enkeltpersoner over 18 år.
- Juniormedlem: For enkeltpersoner til og med 17 år.
- Familiemedlemskap: For foresatte med barn til og med 17 år. Familiemedlemskap gir rett til 2 stemmer på årsmøtet.
- Livsvarig medlemskap: Til enkeltpersoner over 18 år.
- Æresmedlemskap: Enkeltpersoner som har gjort en mangeårig fortjenestefull innsats for foreningen og araberhesten, kan av styret utnevnes til æresmedlem.

§ 7 Kontingenten.

Medlemskontingenten for de forskjellige medlemskategorier fastsettes av Årsmøtet.

Endringer av medlemskontingenten gjelder fra neste kalenderår.

Medlemskontingenten har forfall 15.februar.

Kun medlemmer som har betalt årskontingenten har stemmerett på årsmøtet. Etter årsmøtet faller alle rettigheter vis à vis NAHF, dersom ikke kontingenten er betalt. De medlemmer som ikke har betalt kontingenten innen 15.august strykes som medlemmer.

For nye medlemmer som melder seg inn i foreningen i løpet av årets to siste måneder, gjelder innbetalt kontingent også som kontingent for det påfølgende år.

For å bli regnet som nytt medlem kan en ikke tidligere ha vært medlem av NAHF.

§ 8 Eksklusjon.

Medlemmer som motarbeider foreningens formål og interesser, eller bryter foreningens vedtekter, kan av styret gis en advarsel eller i graverende tilfeller føre til eksklusjon.

Det samme gjelder medlemmer som på grunn av adferd som skader foreningens gode navn og rykte eller som ved sin oppførsel skaper mistriivsel i foreningen.

Eksklusjon av et medlem krever 3/4 flertall av fulltallig styre. Styret plikter å gjøre den ekskluderte oppmerksom på ankemulighet og ankefristen som er 14 – fjorten - dager etter mottak av eksklusjons vedtaket.

Èkskludert medlem kan anke avgjørelsen inn for foreningens ANKENEMD valgt på Årsmøtet.

Ankenemdens avgjørelse er endelig og innappellabel.

Kapittel 3.

Årsmøte, ekstraordinært årsmøte, styret.

§ 9 Årsmøte.

Ordinært årsmøte skal avholdes hvert år innen utgangen av mars måned og innkalles skriftlig av styret i NAHF senest 2 uker før møtedato. Møtedato skal dog gjøres kjent for foreningens medlemmer minst 6 uker på forhånd.

Medlemmer som ønsker saker/forslag behandlet på årsmøtet, må ha sendt forslag om dette til styret før 1.februar i årsmøteåret. Vedlagt innkallingen til årsmøtet: styrets årsberetning, årsregnskapet med revisors beretning, budsjett for kommende år, forslag på kandidater til valgene, samt saker/forslag framsatt av styret eller enkeltmedlemmer. Kun oppgitte saker eller forslag kan behandles på årsmøtet. På årsmøtet fattes alle avgjørelser med unntak av § 12 og §13 ved absolutt flertall. Ved likt stemmetall er formannens stemme avgjørende.

På årsmøtet behandles følgende saker:

1. Godkjenning av innkallingen/dagsorden.
2. Valg av møteleder.
3. Valg av 2 stemmeberettigede medlemmer til å underskrive protokollen.
4. Årsberetningen.
5. Årsregnskapet med revisors beretning.
6. Budsjett for kommende år.
7. Valg av:
  - formann for ett år av gangen.
    - nestformann, sekretær, kasserer og ett styremedlem for 2 år
    - 2 varamenn for ett år av gangen.
    - 2 medlemmer til registreringsutvalget for 2 år.
    - 1 medlem til ankenemden, som har 3 medlemmer, hvor en går ut hvert år.
    - 1 medlem til valgkomiteen, som har 3 medlemmer, hvor en går ut hvert år.
    - revisor.
8. Fastsettelse av medlemskontingenter og avgifter.
9. Behandling av saker/forslag fremsatt av styret eller enkeltmedlemmer.

§ 10 Ekstraordinært Årsmøte.

Ekstraordinært årsmøte avholdes hvis styret eller minst 10 % av medlemmene forlanger det. Møtet innkalles med minst 14 dagers varsel sammen med angivelse av de saker som skal behandles. Kun de i innkallingen oppgitte saker eller forslag kan behandles.

§ 11 Styret.

Styret ivaretar foreningens gjøremål mellom årsmøtene.

Styret består av: Formann, nestformann, sekretær, kasserer, ett styremedlem og to varamedlemmer, som alle velges på årsmøtet. Den enkelte tillitsvalgte skal få utlevert en folder hvor det er beskrevet hvilke oppgaver som påhviler den tillitsvalgte.

Styret sammenkalles når formannen bestemmer det eller når to av styremedlemmene ber om det. Det skal føres protokoll over styremøtene. Alle saker defineres med eget saksnummer. Styret kan nedsette spesielle komiteer/utvalg og representanter for klart definerte oppgaver, og kan innkalle leder eller et helt utvalg til styremøtet. Styret kan ikke fatte vedtak som vil medføre betydelige utgifter for foreningen. Med betydelige utgifter menes utgifter som overstiger 20 % av forventet medlemskontingent innbetaling. Utgifter utover denne størrelse bør behandles av årsmøtet.

Styret kan tildele personer med spesielle funksjoner møterett, men ikke stemmerett i styret.

Kapittel 4.

Vedtektsendringer Og Oppløsning.

§ 12 Vedtektsendringer.

Forslag til endringer i NAHFs vedtekter må være vedlagt innkallingen til ordinært årsmøte.

Vedtak til vedtektsendringer krever 2/3 flertall av de som møter.

§ 13 Oppløsning.

Oppløsning av foreningen NAHF kan skje etter vedtak med 2/3 flertall av de fremmøtte på 2 etterfølgende ordinære årsmøter.

Ved oppløsning tilfaller NAHFs midler og arkiv Norsk Hestesenter.

Vedlegg 4: Regler for registrering og hingstekåring (Norsk Araberhestforening 1995)

REGLER FOR REGISTRERING

Registrering av fullblodsarabere ivaretas av Norsk Araberhestforenings registrator, og kontrolleres av en valgt registreringsnemnd.

I registret inntas hest som selv, eller dens foreldre, er inntatt i en av WAHOs (World Arabian Horse Organization) godkjente stambøker/registre over fullblodsarabere. Norsk Araberhestforening forbeholder seg retten til å avvise registrering av enkelthester evt. blodslinjer det er tvil om.

Fullblodsarabere i Norge skal være registrert i NAHF's register; blodtypet (etter 1985), fullstendig avstammingskontroll; dette innebærer at blodtypen til føllets far og mor også skal være kjent av registratoret.

Registrering av føll:

Føll født i Norge skal registreres i NAHF's register, og det pålegges oppdretter (den som eier hoppen eller har leiet hoppen når føllet blir født) å søke om registrering.

Søknaden skal sendes på eget skjema og original springseddel skal vedlegges søknaden. Søknad om registrering av føll skal skje snarest etter fødsel, og helst innen fødselsårets utgang. Søknader som kommer inn senere må betale dobbel registreringsavgift.

Materiale for DNA testing / blodtyping blir sendt ut så snart registrator har mottatt søknaden. Det pålegges søker å ordne dette snarest mulig etter at materialet er mottatt. Føll blir ikke registrert før resultatet av DNA testen / blodtypingen foreligger. Når registreringen er i orden sendes NAHF's originale eierbevis og hestepass som rekommandert sending til søkeren.

REGISTRERING AV IMPORT

KJØPT eller LEIET fullblodsaraber fra utlandet skal registreres i NAHF for å forbli godkjent som fullblodsaraber av WAHO. Det påligger den som importerer hesten å søke om registrering.

Søknaden kan behandles når følgende papirer foreligger:

- a) Hestens originale registreringsbevis utskrevet av eksportlandets registratur, som foruten opplysninger om hesten, skal inneholde tidligere eiere i ubrutt rekkefølge, navn og adresse på eieren samt importør til Norge.
- b) Tollbehandlingspapirer som påviser importdagen.
- c) Eksportsertifikat (WAHOs formular), utskrevet av eksportlandets registratur.
- d) Opplysninger om hestens avstamning, 4 generasjoner tilbake.
- e) Opplysning fra eksportlandet om hestens blodtype; fullstendig avstammingskontroll.

Søknad om registrering av importert hest skal være innkommet senest 12 måneder fra importdagen ihht. tollpapirer.

Når registreringen er i orden, sendes NAHF's originale eierbevisbevis og hestens pass som rekommandert sending til søkeren.

REGISTRERINGSavgIFT

Ingen hester blir ansett som registrert før registreringsavgiften er betalt. Søknader som innkommer senere enn overnevnte frister kan ikke forvente å bli godkjent for registrering. Registreringer som blir godkjent vil bli pålagt økt registreringsavgift.

EIERSKIFTE

Når registrert hest får ny eier, skal det snarest gis beskjed til registratur. Det originale eierbevis skal sendes inn med utfylt salgsmelding på baksiden med den nye eierens navn og adresse, samt underskrift fra tidligere eier. Hestepasset sendes også inn for registrering av ny eier.

Når eierskifte er registrert, sendes registreringsbevis eller eierbevis og hestepasset som rekommandert sending til den nye eieren.

Ved brutt eierskifte kan det bli krevet ny blodtyping, samt dobbel avgift for eierskifte.

EKSPORT

Når hest skal overføres til et annet lands registratur, så skal eksportøren gi NAHF's registratur følgende opplysninger:

Navn og adresse på eieren i importlandet.

Er det samme eier i import- og eksportlandet, skal dessuten hestens

oppstallingsadresse oppgis.

Disse opplysningene samt hestens originale registreringsbevis eller eierbevis og hestepass, skal sendes til NAHF's registrator, helst 14 dager før eksportdagen.

Hesten skal være DNA testet / blodtypet med fullstendig avstammingskontroll før eksportdagen. Når den fastsatte avgiften er betalt, vil NAHF's registratur oversende overnevnte papirer, samt WAHOs eksportsertifikat til importlandets registratur.

OPPLYSNINGER

For avlivet hest skal eieren oppgi dødsdag og underskrive registreringsbeviset, eller eierbevis og hestepass som sendes inn til registrator.

For kastret hest skal eieren melde fra om dette til registrator, og sende registreringsbeviset inn til korrigerings.

INSEMINERING

Følgende bestemmelser gjelder for avl ved inseminering:

- a) Landbruksdepartementets bestemmelser om inseminering av hest
- b) WAHOs minstekrav for bruk av kunstig inseminering overholdes sammen med NAHF's øvrige regler for registrering.
- c) For import av sæd må bruker søke Landbruksdepartementet om innførselstillatelse, og i tillegg følge regler og pålegg som blir gitt.

NB! Søknad om import av frossen sæd skal først sendes til Norsk Hestesenter for registrering.

REGLER FOR KÅRING AV HINGST

Kåring av hingst er en forutsetning for at en hingst skal kunne benyttes i avl i Norge. Kravet gjelder ikke bedekning av egen hoppe som tilhører hingsteeier.

NB! (WAHO ønsker at krav om kåring av fullblodsaraberhester oppheves.)

For hingster av arabisk fullblod gjelder følgende:

1. Hingstene skal være blodtypet og registrert i NAHF's register for arabisk fullblod.
2. Hingstene møter til kåring ved en av Statens hingstekåringer. Hingster kan møte til kåring som 3-åring. Hingstens eier må selv melde sin hingst til kåring.

3-års hingst skal;

- a) Gjennomgå veterinærkontroll med godkjent resultat
- b) Eksteriørbedømmes av dommere som er godkjent av rasen.
- c) Viser i alle gangarter (skritt, trav og galopp) ved longering.

Dommer(e) avgjør om hingsten skal kåres for 1 eller flere år.

4-års og eldre hingst skal;

- a) Gjennomgå veterinærkontroll med godkjent resultat

- b) Eksteriør bedømmes av dommere som er godkjent for rasen
- c) Vises i alle gangarter (skritt, trav og galopp) under rytter.

For hingster som er 6 år og eldre vil det være et viktig supplement at hingsten har bruksprestasjoner å vise til. Som godkjente bruksprestasjoner gjelder; gjennomført en offentlig konkurranse av noen av de følgende grener:

- a) Galoppløp
- b) A, B, C-konkurranser ihht. NRYFs konkurransereglement i enten sprang, dressur, feltritt eller distanseritt.
- c) Kjørekonkurranse ihht. NRYFs reglement.

Det vil i første omgang ikke bli satt krav om at eldre hingster må ha gjennomført en bruksprøve for å bli godkjent ved kåring. Dommerne står fritt til å avgjøre i hvilken grad de vil legge vekt på at en eldre hingst ikke har gjennomført bruksprøver.

Gode bruksprøver skal være et pluss som dommerne bør ta hensyn til, om kvaliteten for øvrig er tilfredsstillende.

For importert hingst vil en godta godkjente bruksprøver avlagt i hestens tidligere hjemland.

Springседdel

Hingsteeiere som benytter kåret hingst i avl, skal fylle ut egen springseddél. Denne fås kjøpt ved henvendelse til Norsk Hestesenter. Springseddelen fylles ut i 4 eksemplarer som fordeles slik:

1 eksemplar til Norsk Hestesenter, Starum, 2850 Lena innen 1.oktober i bedekningsåret.

1 eksemplar sendes til NAHF's registrator innen 1.oktober i bedekningsåret.

1 eksemplar leveres eieren av hoppa så snart springpenger er betalt.

1 eksemplar beholdes av hingsteholderen.